

NEEN,
de sterkste
prikkel tot

JJA

-theo van Doesburg

WO1

dromen van
een nieuwe
Wereld

1918
1960

B
A
U
H
A
U
S

leven in het
winter bellum

EVA
van
EYNDEN

DE STYL

MODERNISME

Avant Garde

CONSUMENTISME

WO2

leven in
interbellum

werd bepaald door de chaos van
de revolutie en de oorlog

OORLOG = GOED VOOR
de economie

MODERNISME

AVANT GARDE

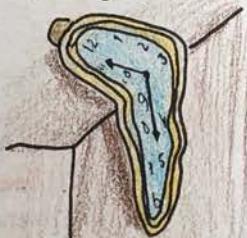

expressionisme
karel appel

PROVOCATIE

de WAARHEID

idealisten

SURREALISME

EMANCIPATIE
vrouwen:

1917

We Can Do It!

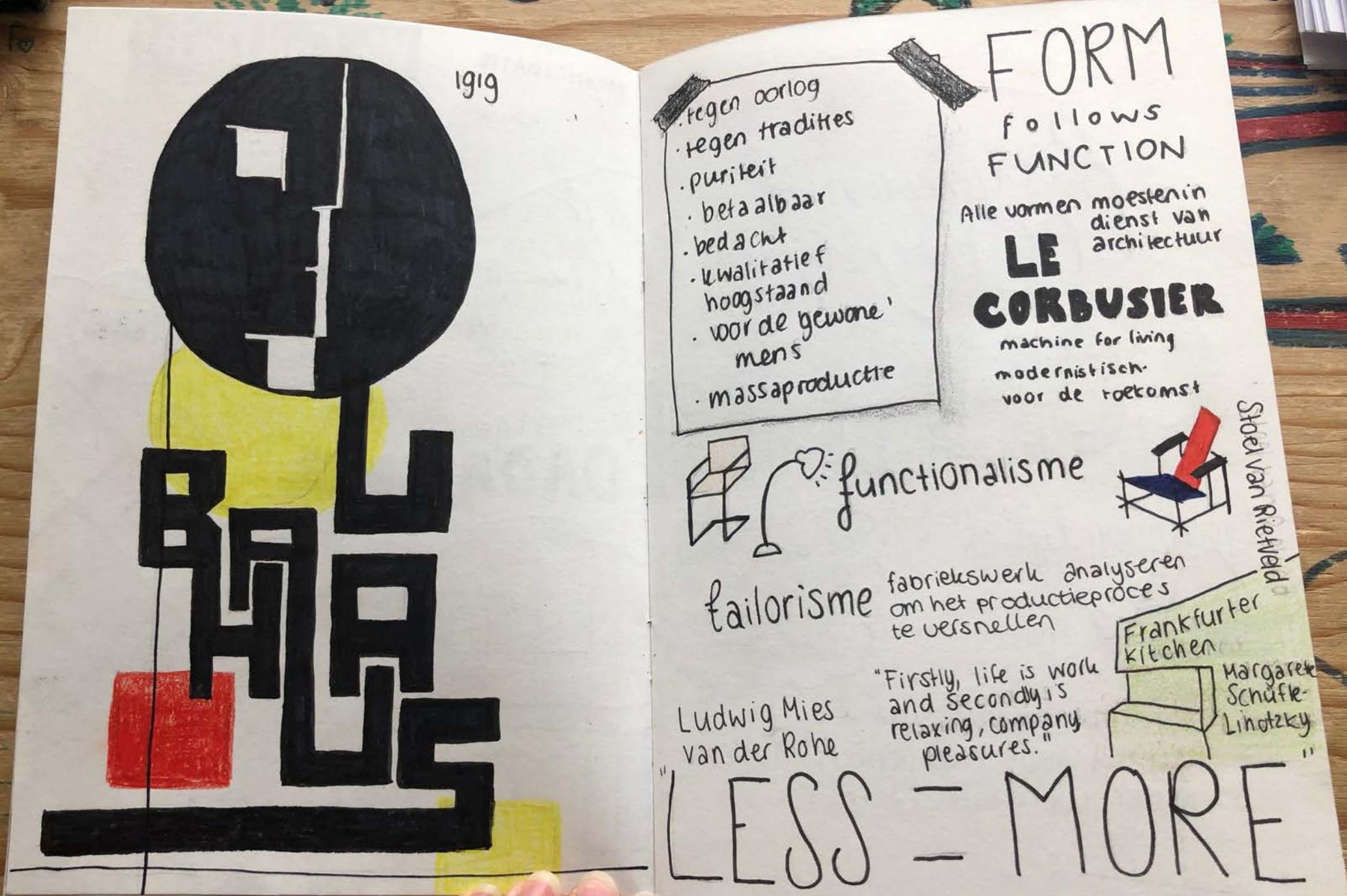
Marcel Duchamp

"I have forced myself to contradict myself in order to avoid conforming my own taste to ready-mades"

DADAISME

DE STIJL

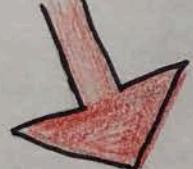

Raymond Loewy

CON\$UMENTISME

Gestroomlijnd

Als iets duurder lijkt
lijkt het alsof die persoon
meer welvaart heeft.

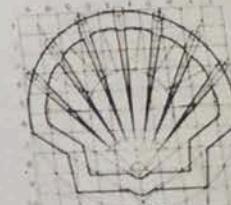
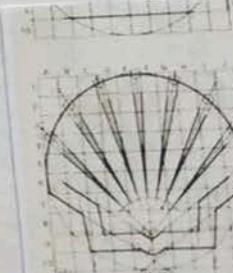
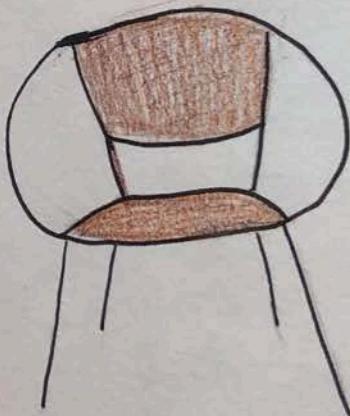
Er moet gewel
en emotie in
een ontwerp
zitten

MAYA

most
advanced
yet
acceptable

VANAF JAREN 30 IN AMERIKA

een goed
ontwerp is
ingebed in
de tijd.

Shell
Shell

one minute

Het is goed om
stil te staan voor
de dingen waar
je dankbaar
voor bent

WIL IK VAKER
DOEN

paper

"Als je kunst
maakt is het
van jou.
Sluur je het
de wereld in,
is het van
iedereen."

ANALOOG LOGBOEK

analoge dingen kunnen
worden afgerekend

DIGITAAL gaat altijd door
houdt nooit op

+ 6 miljoen
joodse
doden

1960 - 1989
Lo
net
na
de
Tweede
Wereld -
Oorlog

WEDEROPBOUW

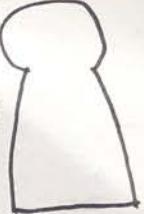
Dieter Rams

COBRA

consumptieparadijs

de vrolijke
jaren Vijftig

Harold
Konickx

EUROPA IN PUIN

wederopbouw

Dieter
Ram

"Cleaning up
the disturbed
world."

"Good design is
understandable."

radicaal omdenken vanuit ideeën

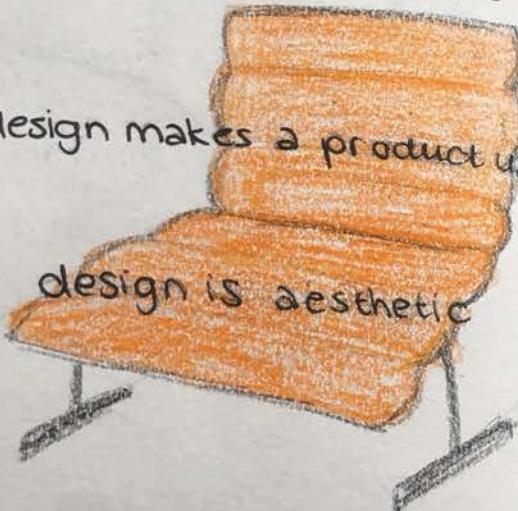
vanuit ideeën bedenken wat goed
was voor de wereld.

concepten werden helemaal opnieuw bedacht

BRAUN

10 DESIGN PRINCIPLES

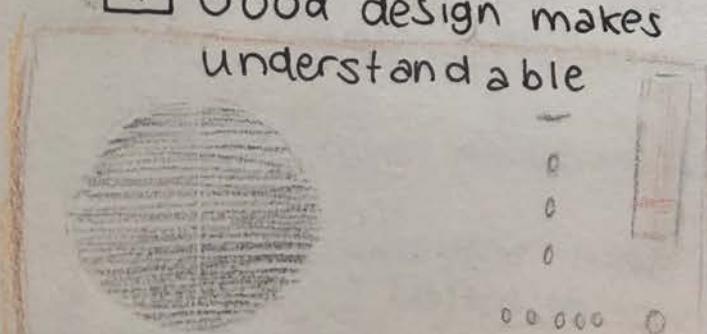
1 Good design is innovative

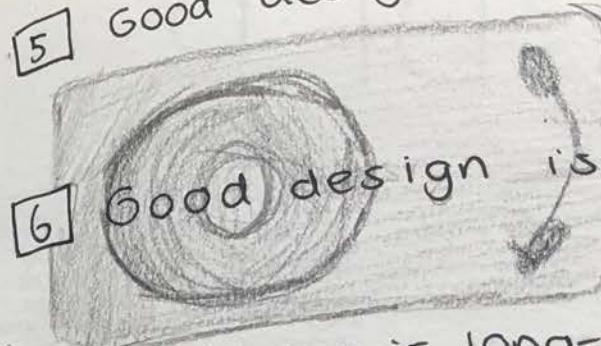
2 Good design makes a product useful

3 Good design is aesthetic

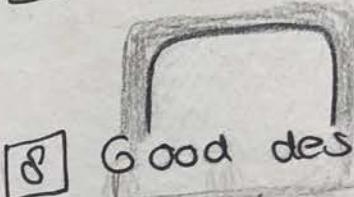
4 Good design makes a product understandable

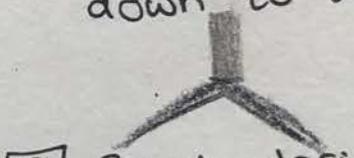
5 Good design is unobtrusive

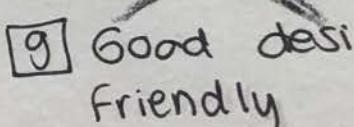
6 Good design is honest

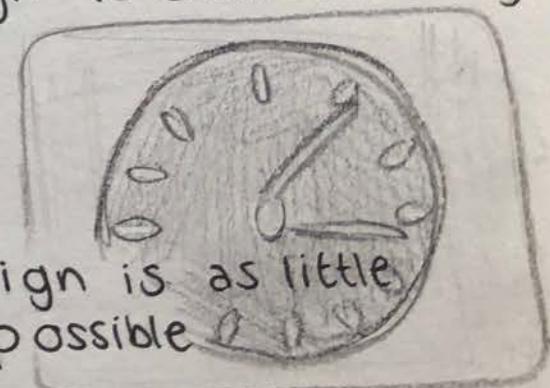
7 Good design is long-lasting
down to the last detail

8 Good design is thorough
down to the last detail

9 Good design is environmentally friendly

10 Good design is as little design as possible

WEDER

BABYBOOM

katholieke bevolking
moest emanciperen dus
ze maakte meer baby's
↓
na 10 jaar waren
ze hier wel klaar
mee

DE PIL → minder kinderen

WONINGNAAD!

- krotwoningen
- veruallen
- niet te herstellen
- toch blijven wonen
- grote gezinnen soms
in 1 kamer

UNIVERSELE VERKLARING VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

OPBOUW

- Verenigde Naties

- NAVO

- Amnesty International

OOK HET FUNDAMENT VAN
DE SAMENLEVING MOEST
OPGEBOUWD WORDEN

goed wonen magazine

verbinding
samenwerking
neutraal & sober

verteerde hoe
mensen plezier
moesten inrichten
en hoe ze moesten
wonen

! regels
! voorschriften

moreel in de PUIN!

DUITSLAND → NEUTRALISATIE

Alles moest zo veel mogelijk afwijken
van het werk van de NAZI'S

HELVETICA door 2 zwitserse
neutraal & modern

Maar! er was ook ruimte voor expressie....

Verzorgingsstaat
Willem "Vaderstaat" Drees
"Niet alles kan
en zeker niet
tegelijk"

entertainment & cultuur

SAUL
BASS

Andy
Warhol

NEW YORK - GRAPHIC DESIGNER

net 28.85 bij Duchamp:
kunst van al bestaande dingen.

COBRA

1948
1951

geïnspireerd door
spelende kinderen
geklad, geklets, gekladder
"EXPRESSIEF AVANT GARDE"

JOAN MIRO

miscellany, British Celanese (1952)

duoenne
Day

de vrolijke
jaren vijftig

the birth of day

cathedra, 1957

1959

Nederland
wordt gasstaat
+ autostaat

DE DAF

consumptieparadijs

ontwerpers
bewegen mee
met de tijd

emancipatie
gaat met
galven

BENNO
PREMSLA

homoseksuele
emancipatie
loteklamp

Willem Sandberg → directeur
Stedelijk
Museum 1945-
1963

"Wat je terug ziet in
Dieter Rams en Willem Sandberg
is dat ze allebei
worden voor
het GROTERE"

Verenigde
Staten

ABSTRACT
EXPRESSIONISME

Jackson Pollock
Barnett Newman

Ray &
Charles
Eames
"plywood
chair",
alsof je zweeft.....

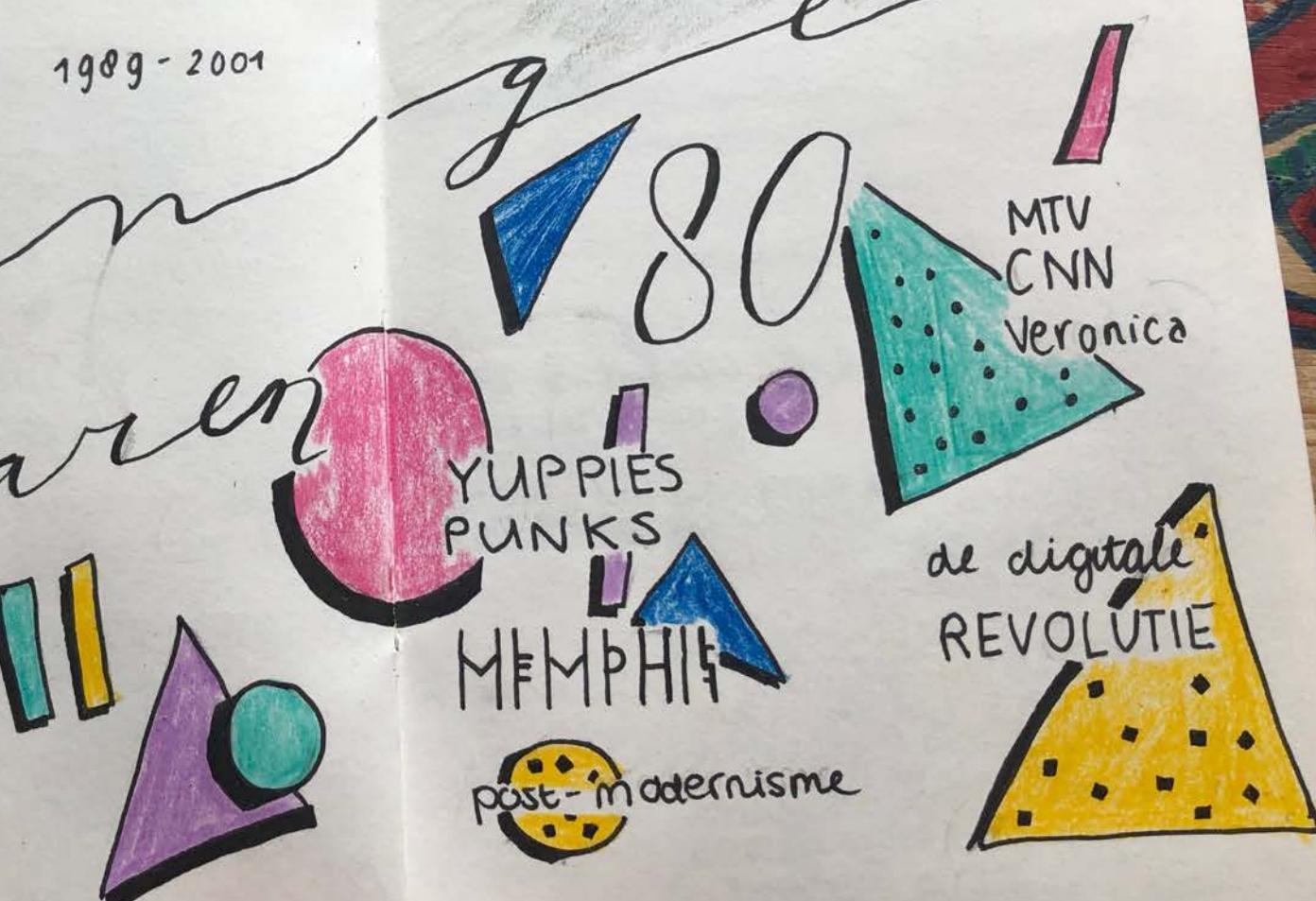

Roger
Reuver

de
jaren
80

1989 - 2001

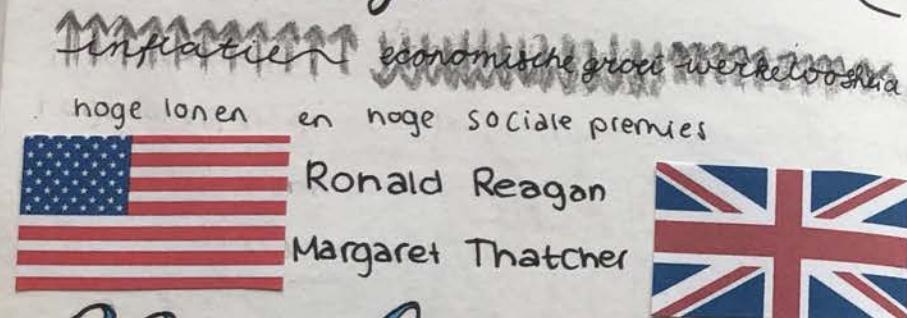
stagflatie
neo-liberalisme
emancipatie
Eind USSR · Val Berlijnse Muur

1973 Olie
1979 Crisis

DE WEDEROPBOUWGLANS VERDWEEN

stagflatie

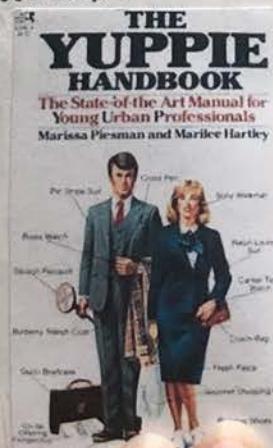
Neo Liberalisme

- Urije-markt denken
 - privatisering
 - de-regulering
 - bezuiniging op sociale voorzieningen
- ↳ vanaf de jaren 80 groeiden inkomsten banken konden nieuwe producten verzinnen

"Greed is GOOD"
- Wall Street (1987)

- kabinet dubbel
- ontzuiling
- bezuiniging
- consensus in politiek
- polderpolitiek
- eigen belang

CDA: katholiek + protestant

1981 Freddie Mercury
Aids
kritiek op homo's
wakkerden activis me minderheden kregen een stem

1986 CHERNOBYL

religieuze revolutie

- 1979: revolutie in Iran
 - Mohammad Reza Pahlavi prowestse Sjah → Afgezet
 - 11 maanden durende gijzeling van Amerikaanse Ambassade
- 1981: Russen vallen Afghanistan binnen

1981 & 1983: Wapenwedloop
550.000 Anti-kruisraketten demonstranten

1986: Michail Gorbatschov

president
Sojjet Unie

1989

val
Berlijnse
Muur

Katzhuis des Westens
de Trabant
Oost & West Duitsland werd EEN

1991: Einde
USSR

MODERNISME

- grote verhalen
- Universele waarden
- geloof in vooruitgang
- systematisch

POST MODERNISME

- Recreatief
- Contextueel
- Geen meta standpunt
- High & Low Culture mix
- Alles kan, alles mag
- sceptisch, ironisch

kunst & Cultuur

FASHION: explosie van verschillende stijlen & trends

PUNKS

→ Do It Yourself

punk
1981

24/7
global

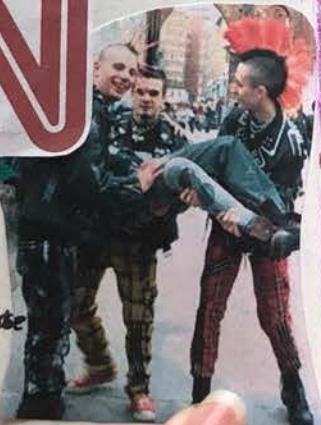
MTV
gaf popsterren wereldstatus & imago

1989

MUSIC TELEVISION®

1e Nederlandse
zender

POST MODERNISME

- Recreatief
- Contextueel
- Geen meta standpunt
- High & Low Culture mix
- Alles kan, alles mag
- sceptisch, ironisch

Jeff Koons Michael Jackson & Bubbles

Gabor Kruger, 1984

Cindy Sherman, Carrie Mae Weems
IDENTITEIT: bleke en gender

MEMPHIS

KOMEN UIT MILAAN, 1981
Influence = Everywhere
unpredictable, radical design,
very unusual
table lamp

SAMPLE CULTURE

onder andere
George Sowden
Glenn Odlander
Peter Shire
Ettore Sottsass
Frank Gehry, Karl Lagerfeld
Christian Dior

cucumber vase

first chair

form follows FUN!

1987: Einde Memphis Group

→ Einde Post-Modernisme
het was hier 2021S Bauhaus
iets met maatschappelijke ideeën

De digitale Revolutie

- 1981 - IBM PC zette de wereld op zijn kop
werkte op MS DOS
dat is gemaakt door
Microsoft
\$2500
- Compact Disc

- 1982 - "Light Cycle Battle" uit TRON door CGI
eerste computer animatie
er was nog geen software voor ontwerpfield dus alles ging handmatig

- 1983 Bijna iedereen had 1 telefoon in het huishouden

- 1984: Apple Mac
\$2500 → computers begonnen een rol te spelen in het dagelijks leven
Motorola Dynatac 8000X
→ 30 minuten bellen
→ 30 nummers in contactlijst
→ 6 uur standby
\$4000

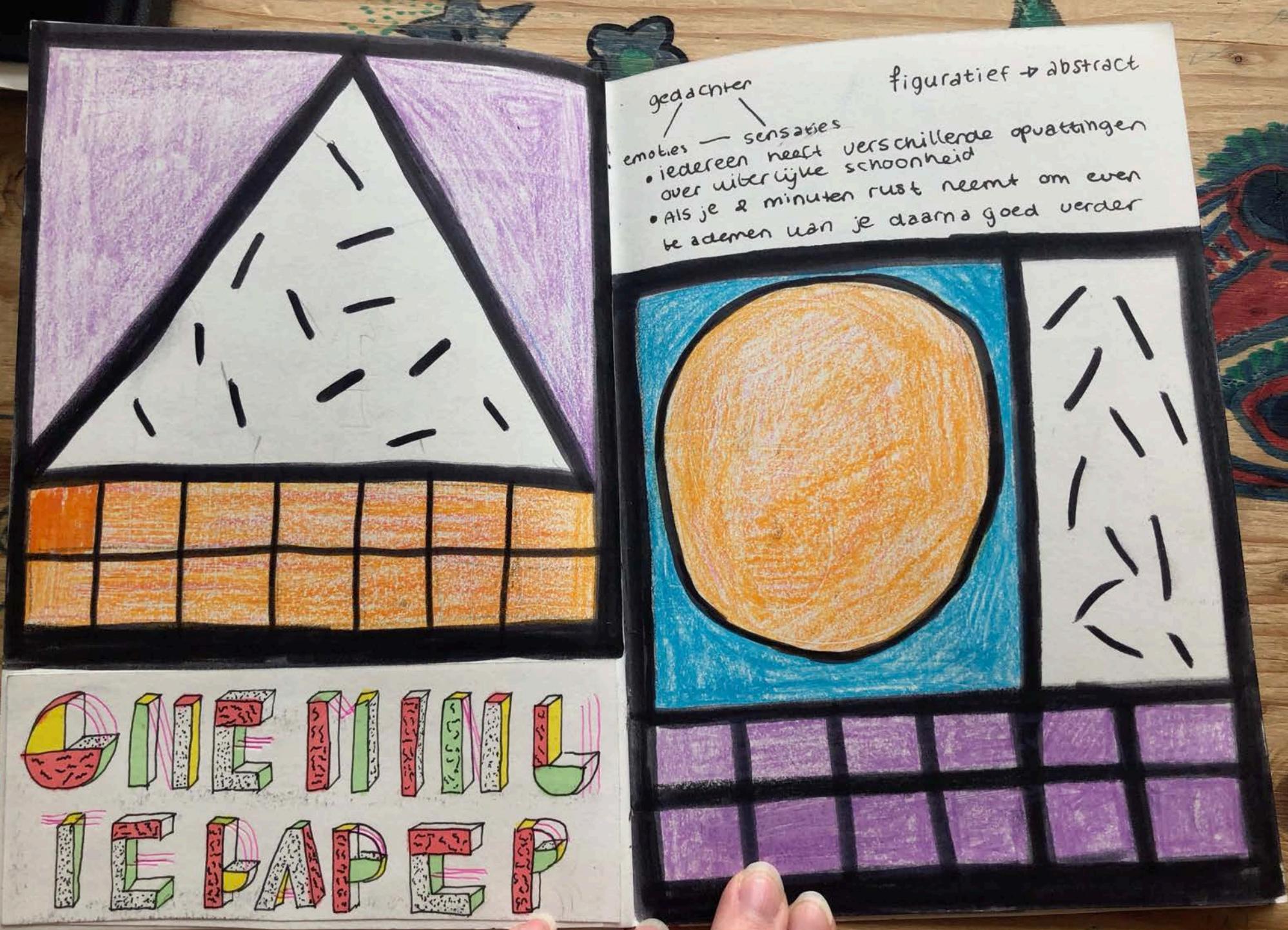
Analoog → DIGITAAL

- 1985: Windows 1.0
1983: Nintendo
1983: Roland TR 808/gog
1984: Camcorders
1988: Photoshop 0.87

- 1989: Tim Berners Lee → CERN
World Wide Web, HTTP,
HTML, Browsers, webserver
1995: E-commerce Amazon,
Ebay

2000: Dot.com bubble BARST

STATE OF LOVE & TRUST

2001 - 2018

4e industriële revolutie

digital

revolution

disruption

millenium bug

9/11

The Cloud

sociale
media

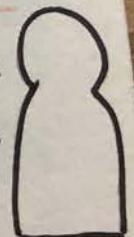
Wie is de baas?

The Past

The Present

THE FUTURE

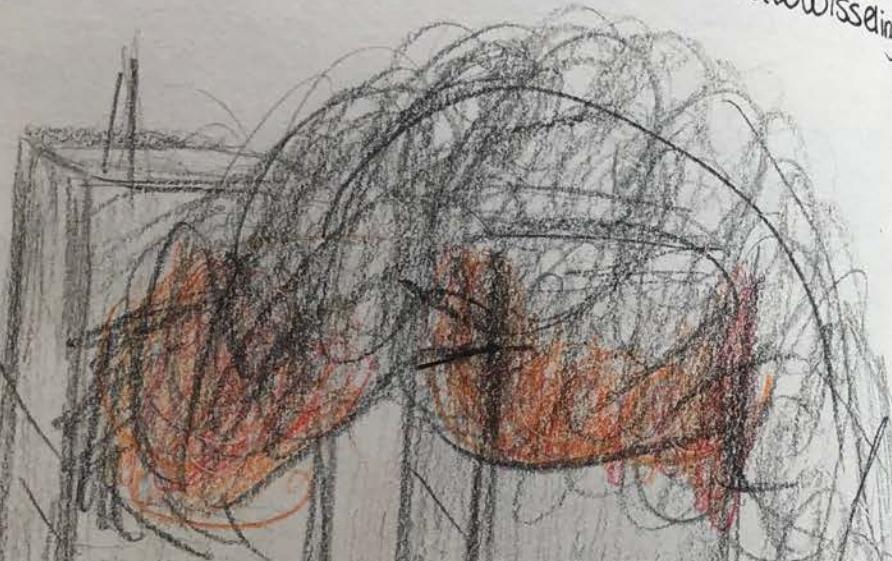
Anne
Marleen
Olthof

4e industriële revolutie komt nu!

9/11

had effect op de hele wereld
Emotionele, ommekeer van de eeuwwisseling

The Great Depression

↓

Oil Shock

↓

1987 Crash

↓

dot.com bubbelle

BURST

Alice In
Wonderland

Analog

digitaal

-mobiele

telefoon

1999 → 2000

Millenium Bug

Alle systemen zouden net begiven

verschil in denken en mindset

ontwikkeling: maatschappelijke,
politiek & economisch

→ Reacties op de verandering

Internet

1998

Jk ben er wel
ns geweest
maar er was
niemand...

The Cloud

HET INTERNET

- Set van afspraken tussen client & server
- Series of protocols

ICT

Gebuurt eigenlijk
in de
oceaan

Electric telegraphs

bas is high speed internet

KENIA

begon meteen met
mobiel internet &
beter & beter

AFRIKA

liep op een bepaalde
manier voorop

CHINA

communisme →
marktconomie
hele grote applicaties
waar je alles mee doet

NEDERLAND

internetbankieren

De Nederlandse Bank: kreeg zorgen over een afnemend gebruik van ~contant geld

2000

komst
euro's

wij zijn
degene
die onze
toekomst
ontwerpen
met daarin
de interface!

veranderingen door internet en
mobiele telefoon:

- Sociaal: meer whatsapp, minder dialoog
- Grenzen: Buitenland voelt dichterbij
- Politiek: Jedereen laat zijn stem online horen.

The Past

- 1996 ICQ chatten
- 1999 Big Brother: reality show
- 1999 - 2002 Napster: downloaden
- 2003 Pirate Bay → disruptief product
→ verzorgde een breuk
Hyves & Facebook

The Present

- 2009 OV-chipkaart
- 2007 iPhone → revolutionair
iPod Safari
- commerciële bedrijven
Steve Jobs Mark Zuckerberg
Bill Gates

Arabische
Lente

politieke opstanden
revolutionaire protesten

WIE IS HIER
DE
BAAS!

Ernynomous Maatschappij
Fake News WikiLeaks

unethical
money is more
important than
your users.....
welke vrijheid
is belangrijk?

Utopia vs. Dislopia

THE FUTURE

- The Matrix-Like
- Hologram
- VR & AR
- Robots
- Blockchain & Bitcoin

VERENIGDE
NATIES

sustainable
development
goals

